

Summary

On the relatively cool night of 28th July 1993, a single specimen of *Eulithis pyropata* (Hb) was captured for the first time in Sweden. The find was made in a garden in Burgsvik on the southern part of the Baltic island Gotland. Whether this moth

belongs to a resident population or is a migrant from expanding populations in the Baltic countries remains to be found out.

Mats Gårlin, Hagaholmsvägen 50, S-632 39 Eskilstuna, Sweden.

Bidrag till kännedomen om svenska skalbaggar 23

[Contributions to the knowledge of Swedish beetles 23]

STIG LUNDBERG

Silphidae. Asbaggen *Dendroxena quadrimaculata* (Scopoli) tas vanligen i samband med bankning av ungekar med larvångrepp av bl.a. ekvecklare, då såväl imagon som larven jagar fjärilslarver uppe i ekarna i maj-juni.

När Sven-Erik Nilsson och jag den 7.IX.1992 letade efter knäppare i nästan helt sönderfallna, rödmurkna ekgrenar liggande på backen intill Halltorpsreservatet, Öland, sprätte det fram en imago av *Dendroxena*. En närmare undersökning av ytlagret under ekgrenen resulterade i att ett 10-tal imagos och även en puppa påträffades liggande ytligt i puppkammare i jorden. Fyndet gjordes intill en ca 2 dm grov ek i vars krona säkerligen artens larver jagat fjärilslarver under sommaren. Mig veterligt föreligger tidigare inget fynd av arten på hösten i Sverige och endast enstaka exemplar är kända från reservatet, säkerligen beroende på att *Dendroxena* är svår att komma åt i den höga ekskogen.

Staphylinidae. *Microdota wireni* Brundin. Fynd av denna kortvinge, som tidigare bara var känd i form av typexemplaret insamlat den 23.III.1938 vid Lundsberg i Värmland, har jag rapporterat från en våröversvämning vid Persön utanför Luleå i Norrbotten (1971). Arten togs i stort antal de närmast följande åren, men bara vid översvämning på samma lokal och varje år vid högsta vattenstånd. Totalt erhöles flera 100 exemplar ända tills en fördjupning av aktuellt dike 1977 resulterade att vårflo den nästan helt eliminerades.

Mig veterligt har *Microdota wireni* inte återfunnits i något ytterligare landskap. I samband med försök att insamla kortvingen *Omalium muensteri* Bernhauer, som påträffats som ny för Sverige i Kalix vid älvstranden (Lundberg 1984), erhöles ett exemplar av *Microdota wireni* den 7.X.1989 vid sällning av lövförna. Ett exemplar togs dessutom i bilhåv den 21.VI.1986 i domänreservatet Blåkölen, en lokal som tidigare beskrivits (Lundberg 1989).

Thecturota marchii (Doderö) är en särpräglad liten kortvinge (ca 1,5 mm med mittfåra på främre delen av huvudet), som tagits främst i jäsande komposthögar i Skåne på flera lokaler och i Uppsala (Ehnström in litt.).

Jag erhöil ett exemplar den 14.XI.1989, vid sällning av bark på tallvirke infört från Frankrike till Haraholmen utanför Piteå.

Vid bilhåvning den 18.VII.1991 mellan Kalix-Karlsborg-Sangis-Kalix mellan kl 16-18 var arten dominant i fångsten. Inte mindre än 24 exemplar fanns i provet och sannolikt är att huvuddelen hamnat i håven då jag passerade virkesupplagen i Karlsborg. Arten är även i Finland tagen i bilhåv, men då endast i enstaka exemplar (Jyrki Muona in litt.).

Eucnemidae. Röttsvampbaggen *Microrhagus lepidus* Rosenhauer kläcktes i flera exemplar ur vitrötade ekgrenar tagna intill Halltorpsreservatet, Öland, våren 1992. Anmärkningsvärt är att arten tidigare inte är påträffad i detta område, som hör

till ett av de bäst undersökta i Sverige när det gäller vedlevande arter. Därtill kommer att arten togs som ny för Öland så sent som sensommaren 1991 vid Råpplinge (Jyrki Muona in litt.).

Malachiidae. Blåsbaggen *Ebaeus pedicularis* (Linnaeus) är påträffad i ett fåtal landskap (Sm, Vg, Vs, Dr och Nb) och erhålles främst vid håvning och i rönnblommor. Jag har vid ett tillfälle kläckt arten ur granved med trägnagarangrepp (Lundberg 1960) och säkerligen lever larven som fiende till bl.a. trägnagarna. Detta antyder även fyndet av ett ex. krypande på en björkstubbe med starka angrepp av trägnagaren *Anobium rufipes* F. vid Klöverträsk S Älvsbyn den 23.VI.1984 och likaså 1 ex på en död björkstam vid Storheden N Kalix med angrepp av samma trägnagare den 23.VI.1992.

Cerambycidae. Långhorningen *Tetropium gabrieli* Weise är mig veterligt bara kläckt i Sverige från lärkvirke infört från Tyskland och tidigare Tjeckoslovakien till Karlsborg i Norrbotten 1984 (Lundberg 1988). Ur lärkstockar införda från Syd-tyskland till Karlsborg kläckte jag ytterligare exemplar 21.IV.1989, efter intagning i värme 14.IV., respektive 23.XII.1991, efter intagning 1.XII. Tydligt förs regelbundet angripet virke in till Karlsborg. Hittills har jag dock inte kunnat påträffa arten i skogen intill virkesupplaget.

Curculionidae. *Barypeithes araneiformis* (Schrank) är en vivel som tidigare ej rapporterats tagen i Sverige (närmast känd från Danmark). Jag erhöll 1 exemplar 22.IV.1989 i samband med sållning av bark vid järnvägen i Karlsborg. Då barken härstammade från virke importerat från Tyskland är den säkerligen införd. Arten anges leva på jordgubbar men också på jordklöver (*Trifolium procumbens*), som saknas i norra Sverige.

Litteratur

- Lundberg, S. 1960. Bidrag till kännedomen om svenska Coleoptera 3. – Ent. Tidskr. 81:108-112.
 Lundberg, S. 1971. Återfynd av några intressanta skalbaggsarter (*Thinobius brevipennis* Kies., *Atheta trybomi* J. Sahlb., *Atheta wireni* Brd. och *Phyllotreta zimmermanni* Crotch. – Ent. Tidskr. 92: 267-270.
 Lundberg, S. 1984. Fynd av för Sverige nya skalbaggsarter rapporterade under åren 1982-83. – Ent. Tidskr. 105: 153-154.
 Lundberg, S. 1988. Några intressanta skalbaggsfynd i till Norrbotten importerat barrvirke. – Ent. Tidskr. 109: 49-50.
 Lundberg, S. 1989. Sällsynta skalbaggar från gammal granskog i Blåkölenreservatet i Norrbotten. – Ent. Tidskr. 110: 139-144.

Summary

Records and habitat notes are given on some rare beetles in Sweden. That includes the staphylinids *Microdota wireni* Brundin and *Thecturota marchii* (Doderö). The latter, hitherto mainly collected in heaps of fermenting compost in south Sweden, was captured in numbers by car netting in north Sweden. The beetles probably originated from nearby stores of timber imported from abroad. Finds of *Ebaeus pedicularis* (L.) (Malachiidae) indicate its role as a predator on anobiid beetles attacking various trees. *Barypeithes araneiformis* (Schrank) was captured for the first time in Sweden when sifting bark from timber imported from Germany. Similarly, *Tetropium gabrieli* Weise (Cerambycidae) was bred from larch timber imported from south Germany to north Sweden.

S. Lundberg, Skeppsbrogatan 9, S-972 38 Luleå, Sweden.

Uppgifter om sköldlöss önskas!

Jag tänker sammanställa en förteckning av våra sköldlöss och är därför intresserad av såväl äldre som nya fynd. Jag tar även tacksamt emot insamlat material för bestämning. Förutom sedvanliga

insamlingsuppgifter är det viktigt att ange värdväxt.

Carl-Axel Gertsson, Murarevägen 13,
227 30 Lund, Tel. 046-13 95 15.